

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ระบบการผลิตยางพาราของเกษตรกรในอำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี
Para Rubber Production System of Farmers in Bo Thong District
of Chon Buri Province

ผกาพันธุ์ ละมัย (Phagapun Lamai)¹สุนันท์ สีสังข์ (Sunan Seesang)²

พลสรานู สรานูรมย์ (Ponsaran Saranrom)³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร (2) ระบบการผลิตยางพาราของเกษตรกร (3) ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมและพัฒนา ระบบการผลิตยางพารา ประชากรที่ศึกษา คือ สมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางอำเภอบ่อทอง จำกัด จังหวัดชลบุรี จำนวน 778 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 89 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยการจับสลาก และเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราทั่วไป ในพื้นที่ 6 ตำบลของอำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี จำนวน 2,854 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 89 คน กำหนดตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test ผลการวิจัยพบว่า (1) สมาชิกสหกรณ์ฯ ส่วนใหญ่ จบการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษา แรงงานเฉลี่ย 7.60 มีอัตราส่วนแบ่งค่าจ้างแรงงาน 60:40 % ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ย 907,441.33 บาท พื้นที่การเกษตรเฉลี่ย 173.81 ไร่ พื้นที่ตนเองเฉลี่ย 157.51 ไร่ ต้นทุนเฉลี่ย 7,050.56 บาทต่อไร่ รายได้จากการขายยางพาราต่อปีเฉลี่ย 2,006,363.48 บาท ปี 57/58 ราคาผลผลิตยางพารา (ราคาเฉลี่ย) คือ เหลือ 1 ราคา 47.65 - 70.00 บาท เกษตรกรทั่วไป ส่วนใหญ่จบการศึกษาต่ำกว่าระดับประถมศึกษา แรงงานการเกษตรเฉลี่ย 4.01 คน อัตราส่วนแบ่งค่าจ้างแรงงาน 60:40 % ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ย 262,066 บาท พื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 39.57 ไร่ พื้นที่ตนเองเฉลี่ย 38.60 ไร่ ต้นทุนเฉลี่ย 6,882.02 บาท ต่อไร่ รายได้ต่อปีเฉลี่ย 556,567.00 บาท ปี 57/58 ราคาผลผลิตเฉลี่ย 45-46 บาท บาท (2) การรับข้อมูลข่าวสาร สมาชิกสหกรณ์ฯ ส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารข่าวสารจากเอกสารหนังสือพิมพ์ และอินเทอร์เน็ตแตกต่างกับเกษตรกรทั่วไป เกษตรกรมีระบบการผลิตยางพารา ส่วนใหญ่ปลูกยางพาราพันธุ์ RRIM 600 มีการแปรรูปยางพาราแผ่นดิบตามหลักวิชาการเกษตร (3) สมาชิกสหกรณ์ฯ และเกษตรกรทั่วไป มีปัญหาระดับมาก คือจำนวนแรงงานในการกรีดยางและทำยางแผ่น ความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพบว่าสมาชิกสหกรณ์ฯ และเกษตรกรทั่วไป มีปัญหาระดับปานกลาง การจำหน่ายยางพาราพบว่าสมาชิกสหกรณ์ฯ มีปัญหาระดับปานกลาง และเกษตรกรทั่วไปมีระดับปัญหามาก คือราคายางพาราแผ่นดิบไม่แน่นอน ราคายางพาราแผ่นดิบราคาต่ำ ข้อเสนอแนะของเกษตรกร คือ ควรมีส่งเสริมการผลิตยางพาราแผ่นดิบคุณภาพตามมาตรฐานของกรมวิชาการเกษตร ควรมีการอบรมให้ความรู้แรงงานเพื่อผลิตยางพาราคุณภาพมาตรฐาน ควรมีการบูรณาการร่วมของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการผลิตยางพาราอย่างครบวงจร

คำสำคัญ: ระบบการผลิตการเกษตร การผลิตยางพารา จังหวัดชลบุรี

1 นักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ae-jung2299@hotmail.com

2 รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช sseesang@hotmail.com

3 อาจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช oh1981@gmail.com

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

Abstract

The objectives of this research were to study The following 1) economic and social states of para rubber farmers, 2) the para rubber production system, and 3) problems and suggestions on guidelines for the extension and development of para rubber production system. The population in this study was 778 farmers who were members of a para rubber plantation fund cooperative and 2,854 general farmers who had para rubber plantation in six sub-districts of Bo Thong District, Chon Buri Province. The samples were 89 farmers who were members of the cooperatives, and 89 general farmers. All of the samples were selected by drawing lots which was a simple random sampling methodology. The data were collected by interviewing the farmers by using an interviewed questionnaire. The statistical methodology was used to analyze the data including frequency, percentage, mean, minimum value, maximum value, standard deviation and t-test. The findings of this study were as follows: (1) most of interviewed farmers who were members of the cooperatives were educated higher than primary level. The average labor was 7.60 persons. The share of the wage rate was 60.40%. The average wage of the labor was 907,441.33 Baht. The average farming area was 173.81 rai (1 rai = 1,600 square meters). The average of their own land was 157.51 rai. The average cost of para rubber plantation was 7,050.56 Baht/rai. The average income deriving from selling para rubber was 2,006,363.48 Baht/year. In the year 2014/2015, the average selling price of para rubber in yellow 1 type was 47.65-70.00 Baht. Most of the general farmers were educated lower than primary level. The average labor was 4.01 persons. The share of the wage rate was 60.40%. The average wage of the labor was 262,066 Baht. The average farming area was 39.57 rai. The average of their own land was 38.60 rai. The average cost of para rubber plantation was 6,882.02 Baht/rai. The average income deriving from selling para rubber was 556,567.00 Baht/year. In the year 2014/2015, the average selling price of para rubber was 45-46 Baht. 2) Most members of the cooperatives had received agricultural information from newspapers and internet which was different from the general farmers. They had the system of para rubber production. They mostly planted para rubber by using RRIM 600 variety, and they had raw para rubber sheets processed according to agricultural principles. Furthermore, 3) the farmers in both groups had problems at much level on the insufficiency of labor in para rubber tapping and producing sheets. They had problems at moderate level on the knowledge of para rubber production. The farmers who were members of the cooperatives had problems on distributing Para rubber product at moderate level, while the general farmers had the same problems at much level, these were the uncertainty of the selling price of para rubber sheets and the price tending downwards. They suggested that there should have the extension on how to make quality para rubber sheet to meet the standardization of Department of Agriculture. They should have been trained in producing standardized para rubber. Hence, there should have the integration of involved public and private organizations to para rubber production completely.

Keywords: Agricultural production system, Para rubber production, Chon Buri Province

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5
The 5th STOU Graduate Research Conference

บทนำ

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ และเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทย เนื่องจากยางพาราสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทุกส่วนและนำไปแปรรูปเป็นสินค้าได้หลายชนิดสร้างรายได้ให้กับประเทศ สร้างอาชีพและเป็นพืชที่ให้ผลตอบแทนแก่เกษตรกรในระดับสูง จึงส่งผลให้ยางพาราเป็นพืชที่นิยมปลูกกันมาก ในปัจจุบัน เกษตรกรมีการเพิ่มพื้นที่การปลูกยางพาราเพิ่มขึ้นทุกปี และมีการขยายพื้นที่ปลูกทั่วทุกภาคของประเทศ

ปี 2556 ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกยางพารา 22,176,714 ไร่ ปี 2557 มีพื้นที่เปิดกรีดยางพารา 17,399,664 ไร่ (ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักเศรษฐกิจการเกษตร, 2557) จังหวัดชลบุรี มีพื้นที่ปลูกยางพารา 225,691 ไร่ เป็นพื้นที่ยางพาราที่เปิดกรีด 191,853 ไร่ ทั้งนี้อำเภอบ่อทอง มีพื้นที่ปลูกยางพารา 82,913 ไร่ พื้นที่เปิดกรีด 70,553 ไร่ (ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, กรมส่งเสริมการเกษตร, 2557) ซึ่งแนวโน้มในอนาคตปริมาณการผลิตยางพาราในอำเภอบ่อทอง จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ จึงส่งผลให้เกษตรกรหันมาสนใจในการปลูกยางพาราเพิ่มมากขึ้นเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตามการปลูกยางพาราในปัจจุบันประสบปัญหาที่สำคัญ คือ กระบวนการผลิตยางพารา ส่งผลต่อคุณภาพของยางพาราแผ่นดิบของเกษตรกรไม่ได้คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งมีผลกระทบต่อรายได้หรือผลตอบแทนที่เกษตรกรได้รับ นอกจากนี้อำเภอบ่อทอง มีสหกรณ์กองทุนสวนยางอำเภอบ่อทอง จำกัด เป็นตลาดรวบรวมผลผลิต แต่กระบวนการผลิตยางพาราแผ่นดิบของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอบ่อทอง ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำอยู่ ซึ่งหากเกษตรกรไม่ทำการพัฒนา แก้ไขประสิทธิภาพกระบวนการผลิตให้มีคุณภาพแล้ว จะส่งผลให้รายได้ที่เกษตรกรจะได้รับลดน้อยลง

ด้วยเหตุนี้จึงควรที่จะศึกษาการผลิตยางพาราในอำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี เพื่อที่จะได้นำข้อมูลจากการวิจัยไปใช้ในการวางแผนส่งเสริมการผลิตและการตลาดยางพาราให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ และรวมทั้งเป็นข้อมูลให้นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร นำข้อมูลไปแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาระบบการผลิตยางพาราให้กับเกษตรกรต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

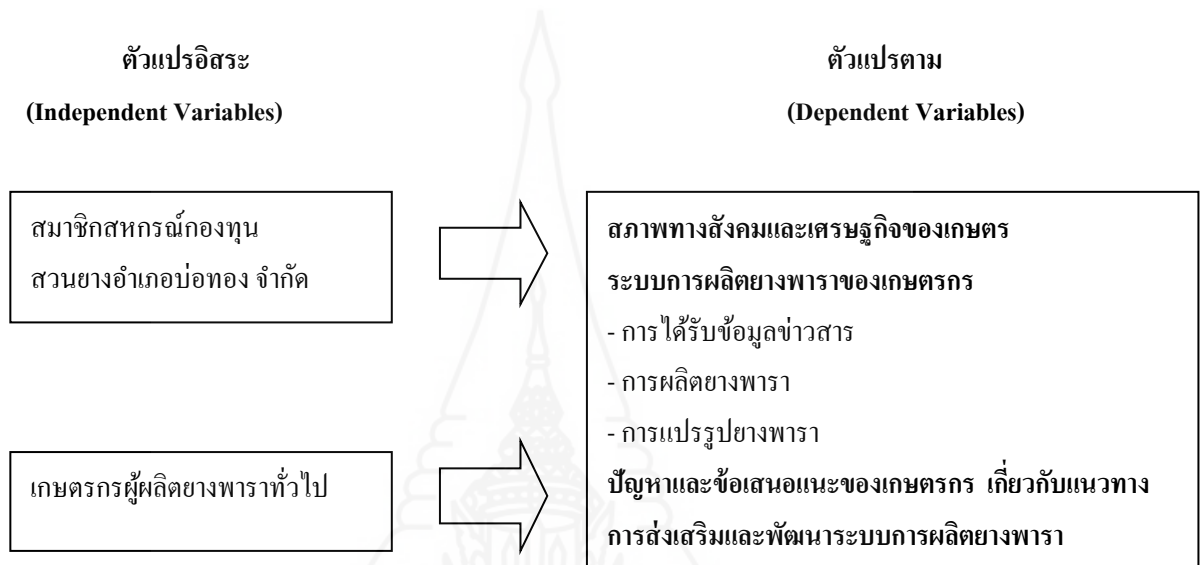
1. เพื่อศึกษาสภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร
2. เพื่อศึกษาระบบการผลิตยางพาราของเกษตรกร
3. ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาระบบการผลิตยางพารา

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5
The 5th STOU Graduate Research Conference

กรอบแนวคิดงานวิจัย

การวิจัย เรื่อง ระบบการผลิตยางพาราของเกษตรกรในอำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี สามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิด ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางอำเภอบ่อทอง จำกัด ผู้ผลิตยางพาราแผ่นดิบ จำนวน 778 คน และเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราทั่วไป ในพื้นที่ 6 ตำบล ของอำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี จำนวน 2,854 คน การกำหนดขนาดของการสุ่มตัวอย่าง พิจารณาจากเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางอำเภอบ่อทอง จำกัด ผู้ผลิตยางพาราแผ่นดิบ ใช้การกำหนดขนาดตัวอย่างตามวิธีการของ Taro Yamane ที่ความคลาดเคลื่อน 0.10 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 89 ราย และกำหนดจำนวนตัวอย่างเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราทั่วไปจำนวน 89 ราย เพื่อให้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับเกษตรกรสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางอำเภอบ่อทอง จำกัด หลังจากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายตามสัดส่วนเกษตรกร โดยเขียนรายชื่อเกษตรกรแต่ละกลุ่มแล้วจับฉลากส่วนเกษตรกรทั่วไป สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) จากเกษตรกรที่มีบ้านอยู่ใกล้เคียงกับเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) ประกอบด้วยคำถามแบบปลายปิด (closed-ended question) และคำถามปลายเปิด (opened-end question) ใช้การสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นตามวัตถุประสงค์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร ตอนที่ 2 ระบบการผลิตยางพาราของเกษตรกร ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาระบบการผลิตยางพารา

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test เพื่อทดสอบสมมติฐานสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางอำเภอปอทอง จำกัด และเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราทั่วไป มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในประเด็น สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร ระบบการผลิตยางพาราของเกษตรกร ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกร เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาระบบการผลิตยางพารา

ผลการวิจัย

1. สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

1) **สภาพทางสังคม** พบว่า เกษตรกรสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางปอทอง จำกัด ส่วนมากเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 51.13 ปี สถานภาพส่วนมากสมรส จบการศึกษาในระดับสูงกว่าประถมศึกษามากกว่าระดับอื่นๆ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.73 คน ค่าเฉลี่ยระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางปอทอง จำกัด 6.39 ปี ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มสมาชิกลูกค้า ชกส.ส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งทางสังคม เฉลี่ยประสบการณ์ในการทำสวนยางพาราของครอบครัว 16.14 ปี

สำหรับเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราทั่วไป ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 52.21 ปี สถานภาพส่วนใหญ่สมรส จบการศึกษาในระดับต่ำกว่าประถมศึกษามากกว่าระดับอื่นๆ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.59 คน ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มสมาชิกลูกค้า ชกส. ส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งทางสังคม เฉลี่ยประสบการณ์ในการทำสวนยางพาราของครอบครัว 14.13 ปี

2) **สภาพทางเศรษฐกิจ** พบว่า สมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางปอทอง จำกัด การประกอบอาชีพของครัวเรือน ทำสวน มีแรงงานในการทำการเกษตรเฉลี่ย 7.60 คน แรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 0.93 คน มีแรงงานไทยเฉลี่ย 3.87 คน และแรงงานต่างชาติเฉลี่ย 2.84 คน มีอัตราส่วนแบ่งค่าจ้างแรงงาน 60:40 % ค่าจ้างแรงงานต่อปีเฉลี่ย 907,441.33 บาท มีขนาดพื้นที่ในการทำการเกษตรเฉลี่ย 173.81 ไร่ มีขนาดพื้นที่ในการทำการเกษตรของตนเองเฉลี่ย 157.51 ไร่ ส่วนใหญ่ ไม่มีพื้นที่เช่าในการทำการเกษตร ส่วนใหญ่ร้อยละ 80.90 มีเอกสารสิทธิ์แหล่งเงินทุนทำการเกษตร ส่วนใหญ่เงินทุนของตนเองและเงินกู้ยืม ร้อยละ 67.4 กู้ยืมเงินจาก ชกส. รายได้รวมจากภาคการเกษตรของครัวเรือนต่อปีเฉลี่ย 2,099,116.29 บาท รายได้รวมนอกภาคการเกษตรของครัวเรือนต่อปีเฉลี่ย 249,142.85 บาท ต้นทุนการผลิตยางพาราของครัวเรือนต่อปีเฉลี่ย 842,679.77 บาท ต้นทุนการผลิตยางพาราเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเฉลี่ย 7,050.56 บาท รายได้จากการขายยางพาราต่อปีเฉลี่ย 2,006,363.48 บาท รายได้จากการขายยางพาราเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเฉลี่ย 16,785.06 บาท การผลิต 2557/58ราคาผลผลิตยางพารา (ราคาเฉลี่ย) คือ เหลือง 1 ราคา 47.65 - 70.00 บาท รองลงมาราคาผลผลิตยางพารา (ราคาเฉลี่ย)คือ เหลือง 3 ราคา 46.79 - 68.60

สำหรับเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราทั่วไป การประกอบอาชีพของครัวเรือนทำสวน มีแรงงานในการทำการเกษตรเฉลี่ย 4.01 คน แรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 1.70 คน มีแรงงานไทยเฉลี่ย 1.08 คนและ แรงงานต่างชาติเฉลี่ย 1.05 คน มีอัตราส่วนแบ่งค่าจ้างแรงงาน 60:40 % ค่าจ้างแรงงานต่อปีเฉลี่ย 262,066 บาท มีขนาดพื้นที่ในการทำการเกษตรเฉลี่ย 39.57ไร่ มีขนาดพื้นที่ในการทำการเกษตรของตนเองเฉลี่ย 38.60 ไร่ ส่วนใหญ่ไม่มีพื้นที่

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

เข้าในการทำการเกษตร ส่วนใหญ่มีเอกสารสิทธิ์ แหล่งเงินทุนทำการเกษตร ส่วนใหญ่เงินทุนของตนเองและเงินกู้ยืม กู้ยืมเงินจากกองทุนหมู่บ้าน รองลงมา ภาครัฐ. รายได้รวมจากภาคการเกษตรของครัวเรือนต่อปีเฉลี่ย 571,960.26 บาท รายได้รวมนอกภาคการเกษตรของครัวเรือนต่อปีเฉลี่ย 240,000 บาท ต้นทุนการผลิตยางพาราของครัวเรือนต่อปีเฉลี่ย 263,797.75 บาท ต้นทุนการผลิตยางพาราเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเฉลี่ย 6,882.02 บาท รายได้จากการขายยางพาราต่อปีเฉลี่ย 556,567.00 บาท รายได้จากการขายยางพาราเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเฉลี่ย 14,417.06 บาท ปีการผลิต 2557/58 ราคาผลผลิตยางพารา (ราคาเฉลี่ย) คือ 45-46 บาท บาท รองลงมา ราคาผลผลิตยางพารา (ราคาเฉลี่ย) คือ 47-48 บาท

เมื่อเปรียบเทียบลักษณะส่วนบุคคล สภาพทางสังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกรพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในเรื่อง ระดับการศึกษา แรงงานในการทำการเกษตร แรงงานในครัวเรือน แรงงานไทย ค่าจ้างแรงงานต่อปี ขนาดพื้นที่ในการทำการเกษตร ขนาดพื้นที่ในการทำการเกษตรของตนเอง รายได้รวมจากภาคการเกษตรของครัวเรือนต่อปี รายได้รวมนอกภาคการเกษตรของครัวเรือนต่อปี ต้นทุนการผลิตยางพาราของครัวเรือนต่อปี รายได้จากการขายยางพาราต่อปี รายได้จากการขายยางพาราต่อปีเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเฉลี่ย ราคาผลผลิตยางพารา (ราคาเฉลี่ย)

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5
The 5th STOU Graduate Research Conference

2. ระบบการผลิตยางพาราของเกษตรกร

ตารางที่ 1 สรุปผลการได้รับข้อมูลข่าวสาร

ประเด็น	เกษตรกรสมาชิก สหกรณ์กองทุนสวน ยางบ่อทอง จำกัด n = 89		เกษตรกรผู้ผลิต ยางพาราทั่วไป n = 89		ค่าสถิติ	
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	t	Sig.
ส่วนบุคคล						
เจ้าหน้าที่ของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ	1.10	0.303	1.26	0.446	-2.947	.004*
เจ้าหน้าที่เอกชน/บริษัท	1.69	0.486	1.12	0.393	8.640	.000*
เพื่อนบ้าน/ผู้นำ	1.33	0.475	1.40	0.493	-.928	.355
สื่อกลุ่ม						
การฝึกอบรม	1.03	0.181	1.05	0.231	-.721	.472
การประชุมกลุ่ม	1.24	0.433	3	0.000	-38.117	.000*
การสาธิต	1.88	0.714	2.92	0.270	-12.769	.000*
การศึกษาดูงานนอกสถานที่	1.96	0.411	2.94	0.231	-19.532	.000*
สื่อมวลชน						
เอกสาร/หนังสือพิมพ์	1.11	0.317	2.25	0.511	-17.949	.000*
วิทยุกระจายเสียง	1.53	0.708	1.60	0.763	-.611	.542
วิทยุโทรทัศน์	1.04	0.208	1.04	0.208	.000	1.000
นิทรรศการ	2.00	0.522	2.17	0.414	-2.544	.012
อินเทอร์เน็ต	1.19	0.395	2.96	0.181	-38.501	.000*

เมื่อเปรียบเทียบการได้รับข้อมูลข่าวสารพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือเจ้าหน้าที่ของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่เอกชน/บริษัท การประชุมกลุ่ม การสาธิต การศึกษาดูงานนอกสถานที่ เอกสาร/หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต

2) ระบบการผลิตยางพาราของเกษตรกร พบว่า สมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางบ่อทอง จำกัด มีลักษณะพื้นที่ปลูกยางพาราส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ลาดเอียงเล็กน้อย ลักษณะดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนกรวด ใช้ยางพาราพันธุ์ RRIM 600 ส่วนใหญ่ ใช้ต้นยางชำสูง การไถพรวนดินและไถพลิกดิน 2 ครั้ง การวางแผนทิศการปลูกขวางทางลาดเอียงของพื้นที่ระยะปลูก 2.5 x 7 เมตร ปลูกช่วงต้นฤดูฝนและช่วงฤดูฝน การรองก้นหลุมก่อนการปลูกยางพาราด้วยปุ๋ยอินทรีย์ มีการปลูกและซ่อมในระยะเวลาไม่เกิน 2 ปี มีการกำจัดวัชพืชโดยวิธีกลร่วมกับ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

การใช้สารเคมีและมีการกำจัดวัชพืช 2 ครั้ง/ปี ช่วงเดือนเมษายน – มิถุนายนและเดือนตุลาคม – ธันวาคม มีการกำจัดวัชพืชทุกปี การใส่ปุ๋ยในสวนยางพาราหลังเปิดกรีดจะใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี ปุ๋ยเคมีที่ใช้สูตร 21 - 7 - 14 อัตรา 80 ก.ก.ต่อไร่ต่อปีและสูตร 20 - 8 - 20 อัตรา 80 ก.ก.ต่อไร่ต่อปี ปุ๋ยอินทรีย์ที่ใช้ปุ๋ยคอกอัตรา 100 ก.ก.ต่อไร่ต่อปีจำนวนครั้งที่มีการใส่ปุ๋ยต่อปี 2 ครั้ง ช่วงเวลาที่ใส่ปุ๋ยเดือนเมษายน – มิถุนายนและเดือนกรกฎาคม – กันยายน วิธีการใส่ปุ๋ยแบบหว่าน อายุยางพาราเมื่อเริ่มเปิดกรีด 7 ปีขนาดเส้นรอบวง 50 ซม. ที่ระดับความสูงจากพื้นดินต่ำกว่า 150 ซม.และขนาดเส้นรอบวง 50 ซม. ที่ระดับความสูงจากพื้นดิน 150 ซม.ระบบการกรีดยาง กรีดยางสองวันเว้นวัน (สองมิด)และ กรีดยางสามวันเว้นวัน (สามมิด) ช่วงเวลากรีดยางพาราเริ่มตั้งแต่เวลา 21.00 - 00.00 น.และเริ่มตั้งแต่เวลา 00.01 - 03.00 น.จำนวนวันที่สามารถกรีดยางได้ในระยะเวลา 1 ปี คือ 151 - 180 วัน วิธีการแปรรูปยางพาราแผ่นดิบ(มาตรฐานของกรมวิชาการเกษตร) คือ การกรองน้ำยางใช้น้ำสะอาดอัตราส่วน 3 ลิตร ต่อ น้ำยาง 2 ลิตร ใช้กรดฟอร์มิคช่วยในการแข็งตัวของยาง อัตราส่วนในการผสมน้ำกรด น้ำสะอาด 3 กระป๋องนม (300 มล.) ต่อกรดฟอร์มิค 2 ช้อนโต๊ะมีวัสดุรองพื้น(พลาสติก) ก่อนวางแผ่นยางพาราทุกกรรมวิธีการทำยางแผ่น การแปรรูปยางพาราแผ่นดิบ(มาตรฐานของกรมวิชาการเกษตร) ขนาด ความยาว 80 - 90 ซม.ขนาด ความกว้าง 38 - 46 ซม.ขนาด ความหนาไม่เกิน 3 มม.น้ำหนักประมาณ 0.8 - 1.2 ก.ก.ยางพาราแผ่นดิบมีรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า แผ่นบางสม่ำเสมอ ไม่คอดก้าง ปลายดอกชัดเจน และมีความยืดหยุ่นดี การผึ่งยางแผ่นในที่ร่ม /โรงอบ แผ่นยางพารามีความชื้น ไม่เกิน 2 % สะอาด ปราศจากสิ่งสกปรก ไม่มีเชื้อรา และฟองอากาศเจือปนมีการคัดชั้นยางพาราก่อนนำยางแผ่นดิบออกขาย ระยะเวลาที่เก็บรวบรวมผลผลิตไว้จำหน่ายแต่ละครั้ง 15 วัน มากกว่าหนึ่งเดือนและหนึ่งเดือน การจำหน่ายยางพาราที่สหกรณ์กองทุนสวนยางอำเภอบ่อทอง จำกัด

สำหรับเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราทั่วไป พบว่า ลักษณะพื้นที่ปลูกยางพาราส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ลาดเอียงเล็กน้อย ลักษณะดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนใช้ยางพาราพันธุ์ RRIM 600 ส่วนใหญ่ ใช้ต้นยางชำถุง การไถพรวนดินและไถพลิกดิน 2 ครั้ง การวางแผนทิศการปลูกขวางทางลาดเอียงของพื้นที่และตามแนวทิศตะวันออก - ตะวันตก ระยะปลูก 2.5 x 7 เมตร ปลูกช่วงต้นฤดูฝน การรองกันหลุมก่อนการปลูกยางพาราด้วยปุ๋ยอินทรีย์ มีการปลูกและซ่อมในระยะเวลาไม่เกิน 2 ปี มีการกำจัดวัชพืชโดยวิธีกลร่วมกับการใช้สารเคมีและมีการกำจัดวัชพืช 2 ครั้ง/ปี ช่วงเดือนเมษายน - มิถุนายนและเดือนตุลาคม - ธันวาคม มีการกำจัดวัชพืชทุกปี การใส่ปุ๋ยในสวนยางพาราหลังเปิดกรีดจะใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี ปุ๋ยเคมีที่ใช้สูตร 21 - 7 - 14 อัตรา 80 ก.ก.ต่อไร่ต่อปีและสูตร 20 - 8 - 20 อัตรา 80 ก.ก.ต่อไร่ต่อปี ปุ๋ยอินทรีย์ที่ใช้ปุ๋ยคอกอัตรา 100 ก.ก.ต่อไร่ต่อปีจำนวนครั้งที่มีการใส่ปุ๋ยต่อปี 2 ครั้ง ช่วงเวลาที่ใส่ปุ๋ยเดือนเมษายน - มิถุนายนและเดือนกรกฎาคม - กันยายน วิธีการใส่ปุ๋ยแบบหว่าน อายุยางพาราเมื่อเริ่มเปิดกรีด 7 ปีขนาดเส้นรอบวง 50 ซม. ที่ระดับความสูงจากพื้นดินต่ำกว่า 150 ซม. ระบบการกรีดยาง กรีดยางสามวันเว้นวัน (สามมิด) ช่วงเวลากรีดยางพาราเริ่มตั้งแต่เวลา 21.00 - 00.00 น.และเริ่มตั้งแต่เวลา 00.01 - 03.00 น.จำนวนวันที่สามารถกรีดยางได้ในระยะเวลา 1 ปี คือ 151 - 180 วัน วิธีการแปรรูปยางพาราแผ่นดิบ(มาตรฐานของกรมวิชาการเกษตร) คือการกรองน้ำยางใช้น้ำสะอาดอัตราส่วน 3 ลิตร ต่อ น้ำยาง 2 ลิตร ใช้กรดฟอร์มิคช่วยในการแข็งตัวของยาง อัตราส่วนในการผสมน้ำกรด น้ำสะอาด 3 กระป๋องนม(300 มล.) ต่อกรดฟอร์มิค 2 ช้อนโต๊ะมีวัสดุรองพื้น (พลาสติก) ก่อนวางแผ่นยางพาราทุกกรรมวิธีการทำยางแผ่น การแปรรูปยางพาราแผ่นดิบ(มาตรฐานของกรมวิชาการเกษตร) การผึ่งยางแผ่นในที่ร่ม /โรงอบ ระยะเวลาที่เก็บรวบรวมผลผลิตไว้จำหน่ายแต่ละครั้ง คือ 15

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

วัน รองลงมาหนึ่งเดือน การจำหน่ายยางพาราพ้อค้าในท้องถิ่น/พ้อค้ามารับซื้อถึงสวน รองลงมาพ้อค้าคนกลางในอำเภอ/จังหวัด/ต่างจังหวัด/พ้อค้ามารับซื้อถึงสวน

เมื่อเปรียบเทียบการการผลิตยางพาราพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ การแปรรูปยางพาราแผ่นดิบ ขนาด ความยาว ความกว้าง ความหนา ได้มาตรฐานของกรมวิชาการเกษตร

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาระบบการผลิตยางพารา

1) ปัญหาเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาระบบการผลิตยางพารา ได้แก่ ปัญหากระบวนการผลิตยางพารา ปัญหาด้านความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพารา ปัญหาการจำหน่ายยางพารา พบว่า สมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางบ่อทอง จำกัด (1) มีปัญหาระบบการผลิตยางพารา ในระดับปัญหามากเพียง 1 ประเด็น คือ จำนวนแรงงานในการกรีดยางและทำยางแผ่น ส่วนประเด็นอื่นๆ มีปัญหาโดยอยู่ในระดับปานกลางและน้อย (2) มีปัญหาด้านความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพารา ปัญหาในระดับปานกลาง 5 ประเด็น คือ ความรู้ด้านคุณภาพมาตรฐานยางแผ่น ความรู้ด้านการคัดยางแผ่นดิบ ความรู้ด้านการกรีดยางพารา ความรู้ด้านการทำแผ่นยางพารา ความรู้ด้านการใส่ปุ๋ยยางพารา ส่วนประเด็นความรู้ด้านการปลูกยางพารามีปัญหาระดับน้อย (3) มีปัญหาการจำหน่ายยางพารา ปัญหาในระดับปานกลาง 2 ประเด็น คือ ราคาขายพาราแผ่นดิบราคาต่ำ (ราคาตามกลไกตลาดโลก) และราคาขายพาราแผ่นดิบไม่แน่นอน ปัญหาระดับน้อย 1 ประเด็น คือ การคัดชั้นยางไม่เป็นกรรม

สำหรับเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราทั่วไป พบว่า (1) มีปัญหาระบบการผลิตยางพารา ในระดับปัญหามากเพียง 1 ประเด็น คือ จำนวนแรงงานในการกรีดยางและทำยางแผ่น ส่วนประเด็นอื่นๆ มีปัญหาโดยอยู่ในระดับปานกลาง (2) มีปัญหาด้านความรู้เกี่ยวกับการผลิตยาง ปัญหาในระดับปานกลาง 6 ประเด็น คือ ความรู้ด้านการคัดยางแผ่นดิบ ความรู้ด้านคุณภาพมาตรฐานยางแผ่น ความรู้ด้านการกรีดยางพารา ความรู้ด้านการปลูกยางพารา ความรู้ด้านการใส่ปุ๋ยยางพารา ความรู้ด้านการทำแผ่นยางพารา (3) มีปัญหาการจำหน่ายยางพารา ปัญหาระดับมาก 2 ประเด็น คือ ราคาขายพาราแผ่นดิบราคาต่ำ (ราคาตามกลไกตลาดโลก) และราคาขายพาราแผ่นดิบไม่แน่นอน มีปัญหาระดับปานกลาง 1 ประเด็น คือ การคัดชั้นยางไม่เป็นกรรม

2) ข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวข้องกับแนวทางการส่งเสริมการผลิตยางพารา ได้แก่ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระบบการผลิตยางพารา ข้อเสนอแนะด้านความรู้ของเกษตรกร ข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ พบว่า สมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางบ่อทอง จำกัด (1) มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระบบการผลิตยางพารา ระดับปานกลาง คือ การส่งเสริมการผลิตยางพาราแผ่นดิบคุณภาพตามมาตรฐานของกรมวิชาการเกษตรและการส่งเสริมการบริหารจัดการการผลิตยางพารา (2) มีข้อเสนอแนะด้านความรู้ของเกษตรกร ระดับปานกลาง 1 ประเด็นคือ การอบรมให้ความรู้แรงงานเพื่อผลิตยางพาราคุณภาพมาตรฐานและอยู่ในระดับน้อย 2 ประเด็นคือ การอบรมให้ความรู้อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านเพื่อถ่ายทอดความรู้/แนะนำข้อมูลทางวิชาการและการอบรมความรู้เกษตรกรเจ้าของสวนยางพาราเพื่อควบคุมคุณภาพการผลิตยางพารา (3) มีข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ ระดับปานกลาง 2 ประเด็น คือ แต่ละตำบลควรมีจุดเรียนรู้ เพื่อถ่ายทอดความรู้และเป็นต้นแบบด้านการผลิตยางพาราและการบูรณาการร่วมของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการผลิตยางพาราอย่างครบวงจร

สำหรับเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราทั่วไป พบว่า (1) มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระบบการผลิตยางพารา ระดับมากคือการส่งเสริมการผลิตยางพาราแผ่นดิบคุณภาพตามมาตรฐานของกรมวิชาการเกษตร และระดับปาน

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

กลาง คือ การส่งเสริมการบริหารจัดการการผลิตยางพารา (2) มีข้อเสนอแนะด้านความรู้ของเกษตรกร ระดับปานกลาง 2 ประเด็นคือการอบรมให้ความรู้แรงงานเพื่อผลิตยางพาราคุณภาพมาตรฐานและการอบรมความรู้เกษตรกรเจ้าของสวนยางพาราเพื่อควบคุมคุณภาพการผลิตยางพารา และอยู่ในระดับน้อย 1 ประเด็น คือการอบรมให้ความรู้อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านเพื่อถ่ายทอดความรู้/แนะนำข้อมูลทางวิชาการ (3) มีข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ ระดับปานกลาง 2 ประเด็นคือแต่ละตำบลควรมีจุดเรียนรู้ เพื่อถ่ายทอดความรู้และเป็นต้นแบบด้านการผลิตยางพาราและการบูรณาการร่วมของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการผลิตยางพาราอย่างครบวงจร

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษา เรื่อง ระบบการผลิตยางพาราของเกษตรกรในอำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรีประเด็นที่สำคัญ สามารถนำมาอภิปรายพอสรุปได้ดังนี้

1) การได้รับข้อมูลข่าวสาร พบว่า สมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางอำเภอบ่อทอง จำกัด และเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราทั่วไปได้รับข้อมูลข่าวสารมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือเจ้าหน้าที่ของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่เอกชน/บริษัท การประชุมกลุ่ม การสาธิต การศึกษาดูงานนอกสถานที่ เอกสาร/หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า สมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางอำเภอบ่อทอง จำกัด มีการเรียนรู้ได้รับสื่อแบบ Active Learning ผ่านการปฏิบัติ ลงมือปฏิบัติ มีโอกาสได้พบปะเจ้าหน้าที่ของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ จึงได้รับข้อมูลข่าวสารความรู้ คำแนะนำข่าวสารใหม่ๆจากเจ้าหน้าที่โดยตรง และจากทั้งการเรียนรู้แบบ Passive Learning คือ การเรียนรู้จากสื่อจำพวกการอ่าน การจดจำ ให้เกิดกระบวนการคิด กระตือรือร้นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกัน

2) ระบบการผลิตยางพาราของเกษตรกร ลักษณะพื้นที่ปลูกยางพาราส่วนมากเป็นพื้นที่ลาดเอียงเล็กน้อย ลักษณะดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนซุยยางพาราพันธุ์ RRIM 600 ส่วนใหญ่ใช้ต้นยางชำถุง การไถพรวนดินและไถพลิกดิน 2 ครั้ง การวางแผนการปลูกขางทางลาดเอียงของพื้นที่ ระยะปลูก 2.5 x 7 เมตร ปลูกช่วงต้นฤดูฝน และช่วงฤดูฝน การรองกันหลุมก่อนการปลูกยางพาราด้วยปุ๋ยอินทรีย์ มีการปลูกและซ่อมในระยะเวลาไม่เกิน 2 ปี มีการกำจัดวัชพืชโดยวิธีกลร่วมกับการใช้สารเคมีและมีการกำจัดวัชพืช 2 ครั้ง/ปีช่วงเดือนเมษายน – มิถุนายนและเดือนตุลาคม – ธันวาคม มีการกำจัดวัชพืชทุกปี การใส่ปุ๋ยในสวนยางพาราหลังเปิดกรีตจะใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี ปุ๋ยเคมีที่ใช้สูตร 21 – 7 – 14 อัตรา 80 ก.ก.ต่อไร่ต่อปีและสูตร 20 - 8 – 20 อัตรา 80 ก.ก.ต่อไร่ต่อปี ปุ๋ยอินทรีย์ที่ใช้ปุ๋ยคอกอัตรา 100 ก.ก.ต่อไร่ต่อปีจำนวนครั้งที่มีการใส่ปุ๋ยต่อปี 2 ครั้ง ช่วงเวลาที่ใส่ปุ๋ยเดือนเมษายน – มิถุนายนและเดือนกรกฎาคม – กันยายน วิธีการใส่ปุ๋ยแบบหว่าน ทั้งนี้การใช้ต้นพันธุ์ยางพาราพันธุ์ RRIM 600 เป็นพันธุ์ทนแล้ง และด้านทานลมได้ดี สอดคล้องกับกรมวิชาการเกษตร(2554) ว่า ยางพาราพันธุ์ RRIM 600 เป็นพันธุ์ขางหนึ่ง สามารถปลูกได้ไม่จำกัดเนื้อที่ปลูก ได้ผ่านการทดลองแล้ว และศึกษาลักษณะต่างๆอย่างละเอียดแล้ว และการปลูกปัจจุบันมี 3 ชนิด ได้แก่ ต้นตอตาขาง ต้นยางชำถุง และต้นติดตาในแปลง สอดคล้องกับกรมวิชาการเกษตร(2553) วัสดุปลูกแต่ละชนิดมีความเหมาะสมกับสภาพของพื้นที่ปลูกและภูมิอากาศที่แตกต่างกัน มีมาตรฐานตามที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด การเลือกวัสดุปลูกที่เหมาะสมและมีคุณภาพ จะส่งผลต่อความสำเร็จ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ในการปลูกสร้างสวนยาง ซึ่งเกษตรกรผู้ผลิตยางอำเภอป่องทองรายย่อย ที่ทำการเกษตรแบบครัวเรือนจะมีลักษณะการปลูกทั้ง 3 ชนิด กรณีสวนแปลงใหญ่จะใช้แบบ ต้นตอตายาง และต้นยางชำถุง ส่วนสวนเล็กที่มีทุนน้อยในการลงทุนจะใช้ลักษณะการปลูกแบบต้นติดตาในแปลง โดยใช้แรงงานในการจัดการเป็นแรงงานในครัวเรือน

อายุยางพาราเมื่อเริ่มเปิดกรีด 7 ปีขนาดเส้นรอบวง 50 ซม. ที่ระดับความสูงจากพื้นดินต่ำกว่า 150 ซม. และขนาดเส้นรอบวง 50 ซม. ที่ระดับความสูงจากพื้นดิน 150 ซม. ระบบการกรีดยาง กรีดยางสองวันเว้นวัน (สองมิด) และ กรีดยางสามวันเว้นวัน (สามมิด) ช่วงเวลากรีดยางพาราเริ่มตั้งแต่เวลา 21.00 - 00.00 น. และเริ่มตั้งแต่เวลา 00.01 - 03.00 น. ซึ่งแตกต่างกับสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร(2556) ว่าช่วงเวลาการกรีดยางให้ผลผลิตดีช่วงเวลา 03.00 - 06.00 น. อาจเนื่องมาจากการกรีดยางพาราของแรงงานในอำเภอป่องทองมีปัญหาด้านความรู้และปัญหาจำนวนแรงงาน จึงทำให้ต้องใช้เวลาที่มากขึ้นและปริมาณงานรับผิดชอบพื้นที่ต่อคนมากขึ้น เป็นผลให้ต้องมีการกรีดยางพาราในช่วงเวลาที่เร็วขึ้นนั่นเอง จำนวนวันที่สามารถกรีดยางได้ในระยะเวลา 1 ปี คือ 151 - 180 วัน สอดคล้องกับ วิมุตติ ลีวัฒนชัย (2549) ศึกษาการปฏิบัติกับการดูแลบำรุงรักษาสวนยางพาราหลังเปิดกรีดของเกษตรกรใน จังหวัดมุกดาหาร พบว่า อายุต้นยางที่เริ่มเปิดกรีดเมื่อยางพารามีอายุ 7 ปีขึ้นไป มีเส้นรอบลำต้น 50 เซนติเมตร ที่ความสูง 150 เซนติเมตร จำนวนวันกรีดยางในหนึ่งปี ระหว่าง 121 - 150 วัน และ 151 - 180 วัน

วิธีการแปรรูปยางพาราแผ่นดิบ(มาตรฐานของกรมวิชาการเกษตร) คือ การกรองน้ำยางใช้น้ำสะอาด อัตราส่วน 3 ลิตร ต่อ น้ำยาง 2 ลิตร ใช้กรดฟอร์มิกช่วยในการแข็งตัวของยาง อัตราส่วนในการผสมน้ำกรด น้ำสะอาด 3 กระป๋องนม (300 มล.) ต่อกรดฟอร์มิก 2 ช้อนโต๊ะ มีวัสดุรองพื้น (พลาสติก) ก่อนวางแผ่นยางพาราทุกกรรมวิธีการทำยางแผ่น การแปรรูปยางพาราแผ่นดิบ (มาตรฐานของกรมวิชาการเกษตร) ขนาด ความยาว 80 - 90 ซม.ขนาด ความกว้าง 38 - 46 ซม.ขนาด ความหนาไม่เกิน 3 มม. น้ำหนักประมาณ 0.8 - 1.2 ก.ก.ยางพาราแผ่นดิบมีรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า แผ่นบางสม่ำเสมอ ไม่คอดกั้ว ลายดอกชัดเจน และมีความยืดหยุ่นดี การผึ่งยางแผ่นในที่ร่ม/โรงอบ แผ่นยางพารามีความชื้น ไม่เกิน 2 % สะอาด ปราศจากสิ่งสกปรก ไม่มีเชื้อรา และฟองอากาศเมื่อป้อนมีการคัดชั้นยางพาราก่อนนำยางแผ่นดิบออกขาย ซึ่งวิธีการแปรรูปยางพาราแผ่นดิบ(มาตรฐานของกรมวิชาการเกษตร) เกษตรกรผู้ผลิตยางพาราอำเภอป่องทอง มีการปฏิบัติตามคำแนะนำการแปรรูปยางพาราแผ่นดิบของกรมวิชาการเกษตร

เกษตรกรผู้ผลิตยางพาราทั่วไปมีตลาดรับซื้อยางพาราที่มีการจำหน่ายยางพาราพ่อค้าในท้องถิ่น/พ่อค้ามารับซื้อถึงสวน รองลงมาพ่อค้าคนกลางในอำเภอ/จังหวัด/ต่างจังหวัด/พ่อค้ามารับซื้อถึงสวน การรับซื้อผลผลิตเป็นแบบคละรวม แยกเป็น 2 ชนิด คือ ยางพาราแผ่นแห้งและหมาด อาจเป็นผลมาจากจำนวนผลผลิตที่ได้จำนวนค่อนข้างน้อยและสภาพด้านเศรษฐกิจของครัวเรือนจึงแยกขายลักษณะยางพาราแผ่นแห้งและหมาด ระยะเวลาที่เก็บรวบรวมผลผลิตไว้จำหน่ายแต่ละครั้ง 15 วัน มากกว่าหนึ่งเดือนและหนึ่งเดือน สมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางอำเภอป่องทอง จำกัด ที่มีการจำหน่ายยางพาราที่สหกรณ์กองทุนสวนยางอำเภอป่องทอง จำกัด บางครั้งมีการจำหน่ายยางพาราพ่อค้าในท้องถิ่น/พ่อค้ามารับซื้อถึงสวน รองลงมาพ่อค้าคนกลางในอำเภอ/จังหวัด/ต่างจังหวัด/พ่อค้ามารับซื้อถึงสวน อาจเป็นผลมาจากการง่ายในการจัดการผลผลิตยางพาราแผ่นดิบ มีตลาดพ่อค้ารองรับ เป็นอีกเหตุผลทำให้เกษตรกรผู้ผลิตยางพาราทั่วไปเลือกจำหน่ายตลาดพ่อค้ามากกว่าจะเข้าสู่ตลาดสหกรณ์กองทุนสวนยางอำเภอป่องทอง จำกัด

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรส่งเสริมให้เกษตรกรผู้ผลิตยางพารามีความรู้ในการทำสวนยางที่ถูกต้อง ทั้งระบบการผลิต ตั้งแต่เริ่มต้นปลูก การจัดการดูแลรักษา จนกระทั่งได้รับผลผลิตและจำหน่าย โดยอบรมถ่ายทอดความรู้และวิชาการแก่เกษตรกรด้านการผลิต ฝึกปฏิบัติและสาธิตการแปรรูปผลผลิตยางพารา และลักษณะตลาดยางพาราในปัจจุบัน
2. ควรส่งเสริมให้เกษตรกรและแรงงานผู้ผลิตยางพารา เข้ารับการอบรมถ่ายทอดความรู้ ฝึกปฏิบัติและการสาธิตการในกระบวนการกรีดยางและแปรรูปยางพาราแผ่นดิบ เพื่อให้มีแรงงานที่มีความชำนาญ ไม่ต้องพึ่งพาแรงงานต่างด้าว
3. ควรส่งเสริมเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราเป้าหมายอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง เช่น จัดการฝึกอบรม/สาธิต และการติดตามเยี่ยมเยียนให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรอย่างสม่ำเสมอ ถ่ายทอดความรู้วิชาการใหม่ๆ ในด้านเทคโนโลยี และการผลิตยางพารา ให้เกษตรกรมีโอกาสได้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีเจ้าหน้าที่รัฐเป็นพี่เลี้ยงคอยดูแล เพื่อให้เกษตรกรมีโอกาสได้รับความรู้ ทักษะและประสบการณ์ มีความเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติได้
4. ควรริเริ่มการส่งเสริมเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราประชาสัมพันธ์แบบทางไกล ให้เกษตรกรได้ทราบอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น อินเทอร์เน็ต เนื่องจากในปัจจุบันเป็นสื่อที่เกษตรกรนิยมมีการเข้าถึงเป็นอย่างมาก

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษากระบวนการผลิตยางพาราของเกษตรกรจังหวัดชลบุรีเท่านั้น การวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาวิจัยถึงการจัดการสวนยางพาราและผลตอบแทนในพื้นที่อื่น เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่มีคุณภาพและหลากหลายขึ้น หรือไม่ก็เป็นการศึกษาในเชิงเปรียบเทียบกับพื้นที่อื่นเพื่อดูความแตกต่างของการจัดการสวนยางพาราและผลตอบแทนในแต่ละพื้นที่
2. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเพียงผลตอบแทนสุทธิที่ได้จากต้นทุนในการผลิตหักด้วยรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตยางพาราเท่านั้น ดังนั้น การวิจัยครั้งต่อไปควรทำการวิจัยถึงจุดคุ้มทุนในการผลิตยางพารา โดยการวิเคราะห์ความไหวตัวของผลตอบแทนและต้นทุน เพื่อจะทราบถึงความคุ้มค่าในการลงทุน และระยะเวลาในการคืนทุน
3. ศึกษาถึงบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่มีผลต่อการสนับสนุนอาชีพเกษตรกรของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2557). รายงานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา” สาระสังเขปออนไลน์ สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2557 จาก <http://farmer.doae.go.th>

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

วิมุติ ลี้ม้วนชัย (2549). การปฏิบัติกับการดูแลบำรุงรักษาสวนยางพาราหลังเปิดกรีดยางของเกษตรกรใน จังหวัด
มุกดาหาร (วิทยานิพนธ์ สาขาส่งเสริมเกษตรและสหกรณ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร. (2553). ข้อมูลวิชาการยางพารา : พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร. (2554). คำแนะนำพันธุ์ยาง : พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์ชุมนุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร. (2556). การจัดการสวนยางอย่างยั่งยืน : พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2557). ข้อมูลการผลิตสินค้าเกษตรกร สาระสังเขป
ออนไลน์ สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2557 จาก <http://www.oae.go.th>.

